TIESAS SPRIEDUMS (ceturtā palāta)

2017. gada 9. martā**

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu — Regula (EK) Nr. 543/2008 — 15. panta 1. punkts — 16. pants — Saldēta vai ātrsaldēta cāļa gaļa — Maksimāli pieļaujamais ūdens saturs — Šā pieļaujamā daudzuma aktualitātes zudums — Pārbaužu praktiskā kārtība — Kontrolanalīzes — Regula Nr. 612/2009 — 28. pants — Eksporta kompensācijas lauksaimniecības produktiem — Piešķiršanas nosacījumi — Pienācīgi laba tirdzniecības kvalitāte — Produkti, kas tiek tirgoti parastos apstākļos

Lieta C-141/15

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *tribunal administratif de Rennes* (Francija) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2015. gada 20. martā un kas Tiesā reģistrēts 2015. gada 25. martā, tiesvedībā

Doux SA, maksātnespējas procesā,

pret

Établissement national des produits de l'agriculture et de la mer (*FranceAgriMer*).

TIESA (ceturtā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs T. fon Danvics [*T. von Danwitz*], tiesneši E. Juhāss [*E. Juhász*] (referents), K. Vajda [*C. Vajda*], K. Jirimēe [*K. Jürimäe*] un K. Likurgs [*C. Lycourgos*],

ģenerāladvokāte E. Šarpstone [*E. Sharpston*],

sekretārs V. Turē [*V. Tourrès*], administrators,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2016. gada 3. marta tiesas sēdi,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

— *Doux SA* vārdā – *J. Vogel*, *M. Leroy* un *M. Lantourne*, *avocats*,

— Francijas valdības vārdā – *D. Colas* un *R. Coesme*, kā arī *C. Candat* un *A. Daly*, pārstāvji,

— Eiropas Komisijas vārdā – *B. Schima* un *A. Lewis*, kā arī *K. Skelly*, pārstāvji,

noklausījusies ģenerāladvokātes secinājumus 2016. gada 13. septembra tiesas sēdē,

pasludina šo spriedumu.

* Tiesvedības valoda – franču.

Spriedums

1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par Komisijas 2008. gada 16. jūnija Regulas (EK) Nr. 543/2008 par kārtību, kādā piemērojama Padomes Regula (EK) Nr. 1234/2007 attiecībā uz mājputnu gaļas tirdzniecības standartiem (OV 2008, L 157, 46. lpp.), kas grozīta ar Komisijas 2012. gada 19. decembra Īstenošanas regulu (ES) Nr. 1239/2012 (OV 2012, L 350, 63. lpp.), kā arī Komisijas 2009. gada 7. jūlija Regulu (EK) Nr. 612/2009, ar kuru nosaka kopējus sīki izstrādātus noteikumus eksporta kompensāciju sistēmas piemērošanai lauksaimniecības produktiem (OV 2009, L 186, 1. lpp.), kas grozīta ar Komisijas 2011. gada 23. februāra Regulu (ES) Nr. 173/2011 (OV 2011, L 49, 16. lpp.), noteikumu interpretāciju.

2 Šis lūgums ir iesniegts saistībā ar tiesvedību starp *Doux SA*, maksātnespējas procesā, ko pārstāv *Sophie Gautier*, un *SCP Valliot-Le Guenevé-Abittbol*, kas rīkojas kā tiesas iecelti administratori, un *Établissement national des produits de l'agriculture et de la mer* [Valsts Lauksaimniecības un jūras produktu biroju] (*FranceAgriMer*) par kompensācijas piešķiršanu saldētas un ātrsaldētas cāļa gaļas eksportam ārpus Eiropas Savienības.

Atbilstošās tiesību normas

3 Regulas Nr. 543/2008 15. panta 1. punktā ir noteikts:

"Neskarot 16. panta 5. punktu un 17. panta 3. punktu, saldēto un ātrsaldēto cāļa gaļu var tirgot [Savienībā], izmantojot tirdzniecību vai uzņēmējdarbību tikai tad, ja ūdens saturs nepārsniedz tehniski nenovēršamo daudzumu, kas noteikts, izmantojot analīzes metodi, kura aprakstīta VI pielikumā (notecināšanas metodi) vai VII pielikumā (ķīmisko metodi)."

4 Šīs regulas 16. pantā ir paredzēts:

"1. Regulārās pārbaudes saskaņā ar IX pielikumu attiecībā uz absorbēto ūdeni vai pārbaudes saskaņā ar VI pielikumu kautuvēs veic vismaz reizi astoņu stundu darba perioda laikā.

Ja šajās pārbaudēs konstatē, ka absorbētā ūdens daudzums ir lielāks nekā ūdens saturs, kas ir pieļaujams saskaņā ar šīs regulas noteikumiem, ņemot vērā ūdeni, kuru liemeņi absorbē pārstrādes posmos, uz ko pārbaude neattiecas, un ja jebkurā gadījumā absorbētā ūdens daudzums ir lielāks nekā daudzumi, kas minēti IX pielikuma 10. punktā vai VI pielikuma 7. punktā, tad, lai kautuve varētu turpināt darbu, nekavējoties veic vajadzīgās tehniskās korekcijas.

2. Visos gadījumos, kas minēti 1. punkta otrajā daļā, un jebkurā gadījumā vismaz reizi divos mēnešos veic ūdens satura pārbaudes, kas minētas 15. panta 1. punktā, saskaņā ar VI vai VII pielikumu, ņemot paraugus no saldētas un ātrsaldētas cāļa gaļas no katras kautuves, kuru izvēlas dalībvalsts kompetentā iestāde. Šīs pārbaudes neveic liemeņiem, attiecībā uz kuriem ir iesniegts pierādījums atbilstoši kompetentās iestādes prasībām, ka tie ir paredzēti vienīgi izvešanai.

3. Šā panta 1. un 2. punktā minētās pārbaudes veic kompetentās iestādes vai arī to uzraudzībā. Kompetentās iestādes īpašos gadījumos var stingrāk piemērot 1. punkta noteikumus un jo īpaši IX pielikuma 1. un 10. punktu un 2. punktu attiecībā uz konkrētu kautuvi, ja to uzskata par vajadzīgu, lai nodrošinātu atbilstību kopējam ūdens saturam, kas ir atļauts saskaņā ar šo regulu.

Visos gadījumos, kad saldētu vai ātri sasaldētu cāļu partija atzīta par tādu, kas neatbilst šai regulai, kompetentās iestādes atsāk pārbaudes, ko veic ne retāk kā 2. punktā minētās pārbaudes, tikai pēc tam, kad trīs secīgās pārbaudēs saskaņā ar VI vai VII pielikumu, kas jāveic, izmantojot paraugus, kuri ņemti no produkcijas trīs dažādās dienās, kuras izvēlētas ilgākais četru nedēļu laikā, iegūti negatīvi rezultāti. Šo pārbaužu izmaksas sedz attiecīgā kautuve.

4. Ja dzesēšanai ar gaisu to pārbaužu rezultāti, kas minētas 1. un 2. punktā, liecina par atbilstību kritērijiem, kuri ietverti VI līdz IX pielikumā, sešu mēnešu garumā, tad 1. punktā minēto pārbaužu biežumu var samazināt līdz vienai reizei mēnesī. Ja ir kāda neatbilstība kritērijiem, kas noteikti šajos pielikumos, tad pārbaudes ievieš atkārtoti, kā norādīts 1. punktā.

5. Ja 2. punktā minēto pārbaužu rezultāts pārsniedz pieļaujamos limitus, tad uzskata, ka attiecīgā partija neatbilst šai regulai. Tomēr tādā gadījumā attiecīgā kautuve var pieprasīt, lai dalībvalsts references laboratorijā tiktu veikta kontrolanalīze, izmantojot metodi, ko izvēlas dalībvalsts kompetentā iestāde. Šīs kontrolanalīzes izdevumus sedz partijas īpašnieks.

6. Ja pēc šādas kontrolanalīzes attiecīgo partiju atzīst par šai regulai neatbilstošu, kompetentā iestāde veic atbilstošus pasākumus, kas atļauj šādu partiju pārdot [Savienībā] tikai ar nosacījumu, ka attiecīgo liemeņu atsevišķos un lielapjoma iepakojumus kautuve kompetentās iestādes uzraudzībā marķē ar papīra lenti vai etiķeti, uz kuras ir vismaz viena no X pielikumā minētajām frāzēm, rakstīta ar lielajiem burtiem sarkanā krāsā.

Pirmajā daļā minētā partija paliek kompetentās iestādes uzraudzībā, līdz ir pabeigtas darbības ar to saskaņā ar šo punktu vai arī tā ir citādi likvidēta. Ja kompetentajai iestādei ir pierādīts, ka pirmajā daļā minētā partija ir paredzēta izvešanai, kompetentā iestāde veic visus vajadzīgos pasākumus, lai novērstu attiecīgās partijas pārdošanu [Savienībā].

Pirmajā daļā minētās norādes marķē labi redzamā vietā tā, lai tās būtu viegli saskatāmas, skaidri salasāmas un neizdzēšamas. Tās nekādā gadījumā nedrīkst būt paslēptas, neskaidras vai aizsegtas ar kādu citu tekstu vai attēlu. Uz atsevišķajiem iepakojumiem burtiem ir jābūt vismaz 1 cm augstiem un uz lielapjoma iepakojumiem – 2 cm augstiem."

5 Regulas Nr. 543/2008 18. panta 2. punkta formulējums ir šāds:

"Dalībvalstis pieņem praktiskus pasākumus pārbaudēm, kas paredzētas 15., 16. un 17. pantā, visām tirdzniecības fāzēm, ieskaitot pārbaudes attiecībā uz ievedumiem no trešām valstīm muitošanas laikā, saskaņā ar VI un VII pielikumu. Tās informē pārējās dalībvalstis un Komisiju par šiem pasākumiem. Par visām izmaiņām, kas veiktas šajos pasākumos, tūlīt informē citas dalībvalstis un Komisiju."

6 Šīs regulas VI pielikuma "Atkausētā ūdens zuduma noteikšana (Notecināšanas metode)" 7. punktā "Rezultāta novērtēšana" ir noteikts:

"Ja vidējais ūdens zudums, atkausējot 20 paraugā ietvertos liemeņus, pārsniedz turpmāk norādīto procentuālo daļu, uzskata, ka pārstrādes laikā absorbētā ūdens daudzums pārsniedz pieļaujamās robežas.

Šīs procentuālās daļas ir:

dzesēšanai ar gaisu: 1,5 %"

dzesēšanai ar gaisu un smidzināšanu: 3,3 %"

dzesēšanai iegremdējot: 5,1 %

[..]."

7 Šīs pašas regulas VII pielikumā "Cāļu kopējā ūdens satura noteikšana (Ķīmiskais tests)" aprakstīts ķīmiskais process, kas ļauj noteikt šo saturu.

8 Regulas Nr. 612/2009 28. panta 1. punktā ir paredzēts:

"Kompensāciju nepiešķir produktiem, kam nav pienācīgi laba tirdzniecības kvalitāte tajā datumā, kad pieņem eksporta deklarāciju.

Produktus uzskata par atbilstošiem pirmajā daļā noteiktajām prasībām, ja tos var tirgot [Savienības] teritorijā parastos apstākļos ar aprakstu, kas norādīts kompensācijas pieteikumā, kā arī, ja šādi produkti ir paredzēti lietošanai pārtikā un to izmantošanas iespēja tādam nolūkam nav izslēgta vai ievērojami samazināta to īpašību vai stāvokļa dēļ.

Produktu atbilstību prasībām, kas noteiktas pirmajā daļā, pārbauda saskaņā ar standartiem vai praksi, kas ir spēkā [Savienībā].

Kompensāciju tomēr piešķir arī tad, ja saņēmēja valstī eksportētos produktus pakļauj īpašiem obligātiem nosacījumiem, jo īpaši veselības un higiēnas nosacījumiem, kas neatbilst standartiem vai praksei, kas ir spēkā [Savienībā]. Eksportētāja pienākums ir pierādīt – pēc kompetentās iestādes prasības –, ka produkti atbilst šādiem obligātiem nosacījumiem, kas ir spēkā saņēmēja valstī.

Turklāt par dažiem produktiem var pieņemt īpašus noteikumus."

9 Komisijas 2008. gada 17. decembra Regulas (EK) Nr. 1276/2008 par pārraudzību, eksporta laikā fiziski pārbaudot tos lauksaimniecības produktus, par kuriem pienākas kompensācijas vai citas summas (OV 2008, L 339, 53. lpp.), kurā veikti grozījumi ar Komisijas 2010. gada 31. marta Regulu (ES) Nr. 278/2010 (OV 2010, L 86, 15. lpp.), 5. panta 4. punktā ir noteikts:

"Eksporta muitas punkts nodrošina atbilstību [Komisijas 1999. gada 15. aprīļa] Regulas (EK) Nr. 800/1999[, ar kuru nosaka kopējus sīki izstrādātus noteikumus eksporta kompensāciju sistēmas piemērošanai lauksaimniecības produktiem (OV 1999, L 102, 11. lpp.),] 21. pantam. Ja ir būtisks pamats apšaubīt to, ka produkta kvalitāte ir laba, pienācīga un tirdzniecībai piemērota, eksporta muitas punkts pārbauda atbilstību attiecīgajiem Kopienas noteikumiem, īpaši tiem, kuri attiecas uz dzīvnieku un augu veselību."

10 Regula Nr. 800/1999 tika atcelta ar Regulu Nr. 612/2009. Tās 21. panta 1. punkta formulējums bija identisks Regulas Nr. 612/2009 28. panta 1. punkta formulējumam.

11 Eiropas Parlamenta un Padomes 2008. gada 23. aprīļa Regulas (EK) Nr. 450/2008, ar ko izveido Kopienas Muitas kodeksu (Modernizētais muitas kodekss) (OV 2008, L 145, 1. lpp.; turpmāk tekstā – "Muitas kodekss"), kas atcelta ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 9. oktobra Regulu (ES) Nr. 952/2013, ar ko izveido Savienības Muitas kodeksu (OV 2013, L 269, 1. lpp.), 118. panta 2. punktā bija noteikts, ka deklarētājam ir tiesības būt klāt preču pārbaudē un paraugu ņemšanā.

12 Atbilstoši šā kodeksa 119. panta 1. punkta otrajai daļai deklarētājs varēja pieprasīt, lai turpina preces pārbaudīt vai ņemt to paraugus, ja viņš uzskata, ka daļējās pārbaudes rezultāti vai paraugu analīzes, vai pārbaudes rezultāti nav spēkā.

Pamatlietas fakti un prejudiciālie jautājumi

13 Ražojot un tirgojot mājputnu gaļu, *Doux* eksportē saldētu cāļa gaļu uz trešajām valstīm. Lai tai tiktu samaksāta eksporta kompensācija, tā ir iesniegusi garantijas. Viens no nosacījumiem šo kompensāciju saņemšanai ir pienākums nodrošināt, ka eksportētajiem produktiem ir "pienācīgi laba tirdzniecības kvalitāte" saskaņā ar Regulas Nr. 612/2009 28. panta 1. punktu.

14 *FranceAgriMer*, atbilstoši Francijas tiesībām izveidota administratīva valsts iestāde, kas atbild par valsts un Savienības subsīdiju piešķiršanu, veica eksportam paredzēto *Doux* cāļa gaļas produktu pārbaudi un konstatēja, ka tajos esošais ūdens saturs pārsniedz Regulas Nr. 543/2008 VI un VII pielikumā noteiktos reglamentējošos maksimālos daudzumus. Tādēļ *FranceAgriMer* ar 2013. gada 22. jūlija lēmumu apturēja garantiju, kas saistītas ar kompensācijas pieprasījumiem pēc 2013. gada 21. aprīļa, atmaksu.

15 Ar 2013. gada 20. septembrī celto prasību *Doux* vērsās iesniedzējtiesā, prasot atcelt *FranceAgriMer* lēmumu. Tā apgalvo, ka šajā lēmumā ir pieļauta kļūda tiesību piemērošanā, jo tajā eksporta kompensāciju piešķiršana par saldētu cāļa gaļu ir nosacīta ar ūdens saturu šajā gaļā, lai gan šīs regulas 15. pantā minētie maksimālie lielumi nav piemērojami šai gaļai, ja to ir paredzēts eksportēt ārpus Savienības.

16 Turklāt *Doux* norāda, ka šo ūdens satura maksimālo lielumu pārsniegšana neietekmē eksportēto produktu "pienācīgi labu tirdzniecības kvalitāti" Regulas Nr. 612/2009 28. panta 1. punkta izpratnē un ka šie produkti atbilst galamērķa valsts standartiem un praksei. Turklāt, kā uzskata *Doux*, nepārskatīti šie maksimālie lielumi ir kļuvuši nepiemēroti un nevajadzīgi.

17 *FranceAgriMer* apgalvo, ka saskaņā ar Regulas Nr. 612/2009 28. panta 1. punktu eksporta kompensācijas netiek piešķirtas, ja attiecīgos produktus nevar tirgot Eiropas Savienības teritorijā parastos apstākļos un ja šiem produktiem nav "pienācīgi labas tirdzniecības kvalitātes" tajā datumā, kad tiek pieņemta eksporta deklarācija. Saldēta cāļa gaļa, kurā ūdens saturs pārsniedz Regulas Nr. 543/2008 15. pantā noteiktos maksimālos lielumus, neatbilstot Regulas Nr. 612/2009 28. panta 1. punktā paredzētajiem nosacījumiem un tās eksports tādējādi nedošot tiesības uz kompensāciju. *FranceAgriMer* norāda, ka 2012. un 2013. gadā 98 % veikto pārbaužu *Doux* eksportētajai cāļa gaļai ir uzrādījušas šai prasībai neatbilstošus rezultātus.

18 Attiecībā uz veiktajām pārbaudēm par ūdens saturu saldētajā cāļa gaļā, par ko ir pamatlieta, *Doux* apgalvo, ka tās tai nav piemērojamas tādēļ, ka Francijas likumdevējs nav noteicis Regulas Nr. 543/2008 15.–17. pantā paredzēto pārbaužu veikšanas kārtību visos tirdzniecības posmos. Turklāt šī sabiedrība apstrīd atteikumu, ko *FranceAgriMer* piemērojusi tās pieteikumam atbilstoši šīs regulas 16. panta 5. punktam veikt kontrolanalīzi, kā tas ir paredzēts, ja šīs regulas 16. panta 2. punktā norādītie pārbaužu rezultāti pārsniedz pieļaujamos limitus.

19 Šajos apstākļos *tribunal administratif de Rennes* [Rennas Administratīvā tiesa] nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

"1) Vai Regulas Nr. 543/2008 15. pantā un tās VI un VII pielikumā noteiktā ūdens satura robežvērtība ir "pienācīgi labas tirdzniecības kvalitātes" prasība Regulas Nr. 612/2009 28. panta 1. punkta un 2006. gada 7. septembra sprieduma lietā *Nowaco Germany* (C-353/04, EU:C:2006:522) izpratnē?

2) Vai saldēta mājputnu gaļa, kurā ūdens satura robežvērtība pārsniedz Regulas Nr. 543/2008 15. pantā un tās VI un VII pielikumos minēto un kurai ir pievienots kompetentās iestādes sagatavots veselības sertifikāts, var tikt tirgota Savienībā parastos apstākļos Regulas Nr. 612/2009 28. panta izpratnē un, ja var, tad kādos apstākļos?

3) Vai ar Savienības tiesībām, konkrēti, ar tiesiskās noteiktības principu, ir vai nav saderīgi tas, ka ūdens satura robežvērtība nemainīgi tiek saglabāta 5,1 % apmērā atbilstoši Regulas [Nr. 543/2008] VI pielikumam un nav tikusi grozīta vairākus gadu desmitus, neraugoties uz apgalvotajām izmaiņām [mājputnu] audzēšanas praksē un dažādos zinātniskos pētījumos par šīs robežvērtības aktualitātes zudumu pausto kritiku?

4) Vai Regulas Nr. 543/2008 VI un VII pielikums ir pietiekami precīzs saistībā ar Regulas [Nr. 543/2008] 15. pantā paredzēto pārbaužu veikšanu, vai arī Francijai bija jādefinē "praktiski pasākumi pārbaudēm" "visām tirdzniecības fāzēm", lai tādējādi varētu atsaukties uz produktu eksporta posmā veiktajām pārbaudēm?

5) Vai lūgumu par kontrolanalīzi, ko saskaņā ar apvienotajiem Regulas Nr. 543/2008 16. panta 2. un 5. punkta noteikumiem piemēro rezultātiem, kas gūti pārbaudēs kautuvēs, var attiecināt arī uz pārbaudēm, kas veiktas eksportēto produktu tirdzniecības posmā pušu klātbūtnē, saskaņā ar Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 41. pantu?"

Par prejudiciālajiem jautājumiem

Par trešo prejudiciālo jautājumu

20 Tā kā trešais jautājums ir par saldētas un ātrsaldētas cāļa gaļas ūdens satura maksimālo lielumu, par ko ir Regulas Nr. 543/2008 15. pants, spēkā esamību, būtu jāsāk ar šā jautājuma izskatīšanu.

21 Ar trešo jautājumu iesniedzējtiesa lūdz būtībā Tiesu spriest par saldētas un ātrsaldētas cāļa gaļas ūdens satura maksimālā lieluma, par ko ir Regulas Nr. 543/2008 15. panta 1. punkts un VI un VII pielikums, spēkā esamību, jo šie maksimālie lielumi esot novecojuši.

22 Šajā ziņā, kas attiecas uz apgalvoto tiesiskās noteiktības principa aizskārumu, jāatgādina, ka šis princips prasa, lai Savienības tiesiskais regulējums ļautu ieinteresētajām personām precīzi zināt tajā noteikto saistību apjomu un lai šīs personas nepārprotami zinātu savas tiesības un pienākumus un spētu atbilstoši rīkoties (spriedumi, 2009. gada 10. marts, *Heinrich*, C-345/06, EU:C:2009:140, 44. punkts, kā arī 2011. gada 29. marts, *ArcelorMittal Luxembourg*/Komisija un Komisija/*ArcelorMittal Luxembourg* u.c., C-201/09 P un C-216/09 P, EU:C:2011:190, 68. punkts).

23 Taču Regulas Nr. 543/2008 15. panta 1. punkts, kā arī tās VI un VII pielikums skaidri definē tajos paredzēto priekšrakstu saturu un tvērumu. Šie noteikumi nešaubīgi nosaka gan produktus, uz kuriem tie attiecas, proti, saldēta un ātrsaldēta cāļa gaļa, gan nepārsniedzamo ūdens satura limitu.

24 Turklāt tas, ka ūdens satura maksimālās vērtības, kas paredzētas šajā regulā saldētai un ātrsaldētai cāļa gaļai, nav tikušas pārskatītas un tāpēc prasītājas pamatlietā tiesiskā situācija nav mainījusies, neaizskar tiesiskās noteiktības principu.

25 Attiecībā uz *Doux* argumentu, ka Regulā Nr. 543/2008 paredzētie ūdens satura maksimālie lielumi, kas atbilst Komisijas 1993. gada 21. oktobra Regulā (EEK) Nr. 2891/93, ar kuru groza Regulu (EEK) Nr. 1538/91, ar ko ievieš sīki izstrādātus noteikumus Regulas (EEK) Nr. 1906/90 par dažiem mājputnu gaļas tirdzniecības standartiem īstenošanai (OV 1993, L 263, 12. lpp.), esošajiem, ir prettiesiski tādēļ, ka ir novecojuši, jo fizioloģiskā ūdens saturs mājputnu gaļā ir būtiski pieaudzis kopš 1993. gada un šie maksimālie daudzumi vairs neatbilst jaunajam kontekstam, kurā tie ir jāpiemēro, ir jānorāda, ka ne gadu skaits, kas ir pagājuši kopš Savienības tiesību noteikumu par ūdens satura maksimālo lielumu saldētā cāļa gaļā pieņemšanas, ne arī prasītāja pamatlietā iesniegtie zinātniskie pētījumi, kuros secināta nepieciešamība šos maksimālos lielumus paaugstināt, šajā gadījumā nevar apstrīdēt Regulas Nr. 543/2008 15. panta 1. punkta, kā arī tās VI un VII pielikuma spēkā esamību.

26 Proti, Savienības likumdevējam ir plaša novērtējuma brīvība, īstenojot tam piešķirtās kompetences lauksaimniecības jomā, kad tas tiek aicināts veikt sarežģītus novērtējumus un izvērtējumus (šajā ziņā skat. spriedumu, 2016. gada 30. jūnijs, *Lidl*, C-134/15, EU:C:2016:498, 47. punkts un tajā minētā judikatūra). Tā tas ir attiecībā uz izvēli veikt vai neveikt spēkā esošā tiesiskā regulējuma par ūdens satura maksimālo daudzumu saldētā un ātrsaldētā cāļa gaļā pārskatīšanu.

27 Taču neviens no *Doux* un citu ieinteresēto personu, kas iesniegušas rakstveida apsvērumus Tiesai, norādītajiem faktoriem nepierāda pilnvaru, kas ir minētajam likumdevējam, īstenojot savas kompetences kopējā lauksaimniecības politiku, robežu acīmredzamu neievērošanu.

28 Šajā ziņā ir jānorāda, ka savos apsvērumos Komisija ir norādījusi, ka ir ievērojusi attīstību, kas varētu likt pielāgot Regulā Nr. 543/2008 noteiktos ūdens satura maksimālos daudzumus saldētai un ātrsaldētai cāļa gaļai, piebilstot, ka, pat ja šobrīd cāļa gaļā esošais fizioloģiskā ūdens daudzums ir nedaudz lielāks, nekā kāds tas bija 1993. gadā, iespējamais ūdens satura robežvērtību grozījums, acīmredzot, izpaustos kā to samazinājums, nevis palielinājums, jo tehnikas progress ļauj samazināt ārējā ūdens absorbēšanu šīs gaļas sagatavošanā.

29 Kas attiecas uz *Doux* argumentu, ka pamatlietā aplūkotie maksimālie daudzumi neatbilst Padomes 2007. gada 22. oktobra Regulas (EK) Nr. 1234/2007, ar ko izveido lauksaimniecības tirgu kopīgu organizāciju un paredz īpašus noteikumus dažiem lauksaimniecības produktiem (Vienotā TKO regula) (OV 2007, L 299, 1. lpp.), noteikumiem to pieņemšanas datumā, ciktāl šajā regulā ietilpa Padomes 1990. gada 26. jūnija Regulas (EEK) Nr. 1906/90 par dažiem standartiem tirdzniecībā ar mājputnu gaļu (OV 1990, L 173, 1. lpp.), kuras preambulas septītajā apsvērumā bija norāde uz šo jautājumu tehnisko raksturu un iespējamo vajadzību pēc biežiem grozījumiem, noteikumi, ir vienīgi jānorāda, ka nevienā no šīm regulām nav konkrēts pienākums veikt ūdens satura maksimālo daudzumu periodisku pārskatīšanu.

30 Tādējādi no iepriekš izklāstītajiem apsvērumiem izriet, ka, izskatot trešo jautājumu, nav atklāts neviens faktors, kas varētu ietekmēt Regulas Nr. 543/2008 15. panta 1. punktā un VI un VII pielikumā definēto cāļa gaļas ūdens satura maksimālo daudzumu spēkā esamību.

Par pirmo un otro jautājumu

31 Ar pirmo un otro jautājumu, kas jāizskata kopā, iesniedzējtiesa jautā būtībā, vai Regulas Nr. 612/2009 28. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka saldēta vai ātrsaldēta cāļa gaļa, kuras ūdens saturs pārsniedz Regulā Nr. 543/2008 noteiktos limitus, var tikt tirgota parastos apstākļos Savienības teritorijā un atbilst prasībai par pienācīgi labu tirdzniecības kvalitāti, ja tai ir kompetentas iestādes izdots veselības sertifikāts.

32 Principā ar Regulas Nr. 543/2008 15. panta 1. punktu ir aizliegts tirgot Savienībā saldētu vai ātrsaldētu cāļa gaļu, kuras ūdens saturs pārsniedz VI vai VII pielikumā noteiktās robežvērtības.

33 Šādas cāļa gaļas tirdzniecība ir atļauta vienīgi izņēmuma kārtā, ja ir izpildīti šīs regulas 16. panta 6. punktā paredzētie nosacījumi.

34 Šīs regulas noteiktie saldētas un ātrsaldētas cāļa gaļas tirdzniecības standarti attiecas vienīgi uz Savienība tirgotajiem produktiem, nevis uz trešajām valstīm eksportētajiem produktiem.

35 Saldētā un ātrsaldētā cāļa gaļa var tikt eksportēta ārpus Savienības, neveicot Regulas Nr. 543/2008 16. panta 2. punktā paredzēto pārbaudi, bez pienākuma ievērot šīs regulas VI vai VII pielikumā noteiktos ūdens satura limitus un bez tās 16. panta 6. punktā paredzētā marķējuma pienākuma.

36 Tomēr no Tiesas judikatūras izriet, ka ir nošķiramas tirgus dalībnieku tiesības eksportēt savus produktus un tiesības saņemt eksporta kompensāciju, kas nozīmē, ka par eksporta darījumiem ne vienmēr paredz piešķirt eksporta kompensāciju (šajā ziņā skat. spriedumu, 2006. gada 7. septembris, *Nowaco Germany*, C-353/04, EU:C:2006:522, 35. un 36. punkts),

37 Neskarot Regulas Nr. 612/2009 28. panta 1. punkta ceturtās daļas noteikumus, kuru piemērošanas nosacījumi, kā tas izriet no Tiesas rīcībā esošajiem lietas materiāliem, šajā gadījumā nav izpildīti, šīs regulas 28. panta 1. punkta pirmā un otrā daļa pakārto eksporta kompensācijas saņemšanu prasībai, ka eksportētajiem produktiem ir "pienācīgi laba tirdzniecības kvalitāte", kas nozīmē, ka šie produkti varētu tikt tirgoti Savienības teritorijā parastos apstākļos.

38 Produkta piemērotība tirdzniecībai "parastos apstākļos" ir raksturīgs aspekts prasībai, ka tam ir jābūt ar "pienācīgi labu tirdzniecības kvalitāti" (spriedumi, 2005. gada 26. maijs, *SEPA*, C-409/03, EU:C:2005:319, 26. punkts, un 2005. gada 1. decembris, *Fleisch-Winter*, C-309/04, EU:C:2005:732, 21. punkts). Produkts, ko nevar pārdot Savienības teritorijā parastos apstākļos un atbilstoši aprakstam, kas norādīts kompensācijas pieteikumā, neatbilst šīm kvalitātes prasībām (spriedumi, 2005. gada 26. maijs, *SEPA*, C-409/03, EU:C:2005:319, 22. punkts, un 2005. gada 1. decembris, *Fleisch-Winter*, C-309/04, EU:C:2005:732, 20. punkts).

39 Šādos apstākļos nav iespējams sniegt atsevišķas atbildes uz pirmo un otro prejudiciālo jautājumu. Ja cāļa gaļa, par ko ir pamatlieta, nevar tikt tirgota "parastos apstākļos" Savienības teritorijā, tā neatbilst arī prasībai par "pienācīgi labu tirdzniecības kvalitāti". Savukārt, ja attiecīgie produkti var tikt tirgoti Savienības teritorijā "parastos apstākļos", ir atzīstama to "pienācīgi laba tirdzniecības kvalitāte".

40 Tādēļ ir jānosaka, vai saldētas vai ātrsaldētas cāļa gaļas tirdzniecība atbilstoši Regulas Nr. 543/2008 16. panta 6. punkta atkāpes režīmam tiek īstenota "parastos apstākļos".

41 Šajā ziņā no Tiesas judikatūras izriet, ka ir jāpārbauda, vai cāļa gaļas partija ir tirgojama Savienībā "parastos apstākļos", pamatojoties uz šajā regulā esošajām prasībām, kas tieši attiecas uz produktu kvalitāti, nevis pamatojoties uz prasībām, kuru vienīgais mērķis ir informēt patērētāju (šajā ziņā skat. spriedumu, 2006. gada 7. septembris, *Nowaco Germany*, C-353/04, EU:C:2006:522, 38. punkts).

42 Atbilstoši Regulas Nr. 543/2008 16. panta 6. punktam, ja saldētas vai ātrsaldētas cāļa gaļas partija izrādās neatbilstoša šai regulai, jo ir pārsniegti atļautie ūdens satura limiti, kompetentā iestāde raugās, lai uz atsevišķā iepakojuma vai lielapjoma iepakojuma būtu marķējums ar papīra lenti vai etiķeti ar lielajiem burtiem sarkanā krāsā "Ūdens saturs pārsniedz EK noteikto normu". Šo norādi marķē labi redzamā vietā tā, lai tā būtu viegli saskatāma, skaidri salasāma un neizdzēšama. Uz atsevišķajiem iepakojumiem burtiem ir jābūt vismaz 1 cm augstiem un uz lielapjoma iepakojumiem – 2 cm augstiem.

43 Šādas apstrādes un šādu obligāto norāžu mērķis nav vienīgi informēt patērētāju, bet būt par brīdinājumu, kas vērš uzmanību uz to, ka attiecīgo produktu kvalitāte ir tikusi ietekmēta un tādējādi precēm ir zemāka kvalitāte.

44 Šādos apstākļos produkti, kas apstrādāti un apzīmēti atbilstoši Regulas Nr. 543/2008 16. panta 6. punktam, nevar tikt uzskatīti par tirgojamiem "parastos apstākļos" Savienības teritorijā un neatbilst prasībai par "pienācīgi labu tirdzniecības kvalitāti".

45 Šādu secinājumu negroza fakts, ka aplūkotie produkti turklāt atbilst sanitārajām prasībām.

46 Tādēļ uz pirmo un otro jautājumu ir jāatbild, ka Regulas Nr. 612/2009 28. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka saldēta vai ātrsaldēta cāļa gaļa, kuras ūdens saturs pārsniedz Regulā Nr. 543/2008 noteiktos limitus, nevar tikt tirgota parastos apstākļos Savienības teritorijā un neatbilst prasībai par pienācīgi labu tirdzniecības kvalitāti, pat ja tai ir kompetentas iestādes izdots veselības sertifikāts.

Par ceturto jautājumu

47 Ar ceturto jautājumu iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai Regulas Nr. 543/2008 18. panta 2. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka dalībvalstīm tiek uzlikts pienākums noteikt eksportam (saņemot eksporta kompensāciju) paredzētās saldētās vai ātrsaldētās gaļas pārbaudes praktisko kārtību un ka, ja šāda praktiskā kārtība nav noteikta, pārbaude, kas veikta eksporta nolūkā, nav attiecināma uz attiecīgajiem uzņēmumiem.

48 Ja runa ir par finanšu subsīdijām saldētas vai ātrsaldētas cāļa gaļas eksportam ārpus Savienības, atbilstoši Regulas Nr. 1276/2008 5. panta 4. punktam eksporta muitas dienestam ir jāraugās, lai tiek ievērots Regulas Nr. 612/2009 28. panta 1. punkts. Ja šim dienestam rodas šaubas par eksportētā produkta "pienācīgi labu tirdzniecības kvalitāti", tam ir jāpārbauda produkta atbilstība piemērojamiem Savienības tiesību noteikumiem.

49 Ņemot vērā to, ka Regulas Nr. 543/2008 15. pantā paredzētā maksimālā ūdens satura saldētā un ātrsaldētā cāļa gaļā ievērošana ir nosacījums, lai šo gaļu varētu uzskatīt par "pienācīgi labas tirdzniecības kvalitātes" Regulas Nr. 612/2009 28. panta 1. punkta izpratnē, Regulas Nr. 543/2008 VI un VII pielikumā aprakstītās šā satura noteikšanas metodes ir īstenojamas, lai pārbaudītu, vai šis nosacījums ir izpildīts.

50 Šajā ziņā ir jākonstatē, ka lūgumā sniegt prejudiciālu nolēmumu nav nekā, kas pierādītu, ka šajos pielikumos paredzētās tehnikas un metodes neļautu pienācīgi īstenot šīs pārbaudes.

51 Kā izriet no šā sprieduma 23. punkta, Regulas Nr. 543/2008 VI un VII pielikums ir pietiekami skaidrs, lai īstenotu eksportam (saņemot eksporta kompensāciju) paredzētas saldētas vai ātrsaldētas cāļa gaļas pārbaudi.

52 Ņemot vērā iepriekš izklāstītos apsvērumus, uz ceturto jautājumu ir jāatbild, ka, tā kā Regulas Nr. 543/2008 VI un VII pielikums ir pietiekami precīzi, lai īstenotu eksportam (saņemot eksporta kompensāciju) paredzētas saldētas vai ātrsaldētas cāļa gaļas pārbaudi, praktiskās kārtības, kuras pieņemšana ir paredzēta šīs regulas 18. panta 2. punktā, neesamība nepadara šīs pārbaudes nepiemērojamas attiecīgajiem uzņēmumiem.

Par piekto jautājumu

53 Ar piekto jautājumu iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai Regulas Nr. 543/2008 16. panta 5. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tiesības lūgt kontrolanalīzi, kas ir paredzēta šajā noteikumā, ir piemērojamas pārbaudēm, kas veiktas saldētas vai ātrsaldētas cāļa gaļas eksportam, saņemot eksporta kompensāciju.

54 Tādēļ, ka atbilstoši Regulas Nr. 543/2008 16. panta 2. punktam ūdens satura saldētā un ātrsaldētā cāļa gaļā, kas noteikts šās regulas 15. panta 1. punktā, pārbaudes nav jāveic liemeņiem, ja ir konstatēts, ka tie ir paredzēti vienīgi eksportam, šīs regulas 16. panta 5. punkts šajā lietā nav būtisks. Noteikumi, kas regulē preču, kuras paredzēts eksportēt ārpus Savienības, pārbaudes procedūras, ir paredzēti Muitas kodeksā.

55 Tiesai jau ir bijusi iespēja spriest par eksportētāja un valsts muitas iestādes tiesībām un pienākumiem saistībā ar eksportētu produktu pārbaudēm, kas dod tiesības saņemt eksporta kompensāciju, lietā, kurā pasludināts 2006. gada 7. septembra spriedums *Nowaco Germany* (C-353/04, EU:C:2006:522).

56 Attiecībā tieši uz eksporta darījuma, kas dod tiesības uz eksporta kompensāciju, pārbaudēm tā ir norādījusi, ka Savienības tiesiskajā regulējumā ir paredzēta zināma sadarbība starp eksportētāju un valsts muitas iestādi, lai veiktu šīs pārbaudes pareizi (šajā kontekstā skat. Padomes 1992. gada 12. oktobra Regulu (EEK) Nr. 2913/92 par Kopienas Muitas kodeksa izveidi (OV 1992, L 302, 1. lpp.),

kas grozīta ar Eiropas Parlamenta un Padomes 1996. gada 19. decembra Regulu (EK) Nr. 82/97 (OV 1997, L 17, 1. lpp.), 2006. gada 7. septembra spriedumu *Nowaco Germany*, C-353/04, EU:C:2006:522, 63. punkts).

57 Šajā ziņā ir jāatgādina, ka Muitas kodeksa 118. panta 2. punktā un 119. panta 1. punkta otrajā daļā ir paredzēts, ka deklarētājam ir tiesības būt klāt preču pārbaudē un paraugu ņemšanā un ka viņš var lūgt veikt preču papildu pārbaudi vai paraugu ņemšanu, ja uzskata, ka kompetento iestāžu gūtie rezultāti nav spēkā.

58 Muitas kodekss paredz tirgus dalībniekiem Regulas Nr. 543/2008 16. panta 5. punktā paredzētajām tiesībām līdzīgas tiesības.

59 Neatkarīgi no Muitas kodeksa 118. panta 2. punktā un 119. panta 1. punkta otrajā daļā paredzētajām tiesībām ir jāatgādina, ka atbilstoši Tiesas judikatūrai, ja eksportētājs, iesniedzot kompensācijas pieteikumu, tieši vai netieši izteiktā veidā joprojām apliecina "pienācīgi labas tirdzniecības kvalitātes" esamību, viņam saskaņā ar valsts normām par pierādījumiem ir pienākums pierādīt, ka šis nosacījums ir izpildīts, ja valsts iestādēm ir radušās šaubas par deklarāciju (spriedums, 2005. gada 1. decembris, *Fleisch-Winter*, C-309/04, EU:C:2005:732, 35. punkts).

60 Visbeidzot Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 41. pants, no kura formulējuma skaidri izriet, ka tas ir adresēts nevis dalībvalstīm, bet vienīgi Savienības iestādēm, institūcijām un struktūrām (spriedums, 2015. gada 17. decembris, *WebMindLicenses*, C-419/14, EU:C:2015:832, 83. punkts), pamatlietā nav piemērojams.

61 Šādos apstākļos uz piekto jautājumu ir jāatbild, ka atbilstoši Muitas kodeksa 118. panta 2. punktam un 119. panta 1. punkta otrajai daļai saldētas vai ātrsaldētas cāļa gaļas eksportētājs var, pirmkārt, personiski piedalīties vai būt klātesošs šo preču pārbaudē vai paraugu ņemšanā un, otrkārt, lūgt šo preču papildu pārbaudi vai paraugu ņemšanu, ja tas uzskata, ka kompetento iestāžu gūtie rezultāti nav spēkā.

Par tiesāšanās izdevumiem

62 Attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (ceturtā palāta) nospriež:

1) **izvērtējot trešo prejudiciālo jautājumu, nav atklāts neviens faktors, kas varētu ietekmēt Komisijas 2008. gada 16. jūnija Regulas (EK) Nr. 543/2008 par kārtību, kādā piemērojama Padomes Regula (EK) Nr. 1234/2007 attiecībā uz mājputnu gaļas tirdzniecības standartiem, kas grozīta ar Komisijas 2012. gada 19. decembra Īstenošanas regulu (ES) Nr. 1239/2012, 15. panta 1. punktā un VI un VII pielikumā definēto saldētās cāļa gaļas ūdens satura maksimālo daudzumu spēkā esamību;**

2) **Komisijas 2009. gada 7. jūlija Regulas (EK) Nr. 612/2009, ar kuru nosaka kopējus sīki izstrādātus noteikumus eksporta kompensāciju sistēmas piemērošanai lauksaimniecības produktiem, kas grozītai ar Komisijas 2011. gada 23. februāra Regulu (ES) Nr. 173/2011, 28. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka saldēta vai ātrsaldēta cāļa gaļa, kuras ūdens saturs pārsniedz Regulā Nr. 543/2008, kas grozīta ar Īstenošanas regulu Nr. 1239/2012, noteiktos limitus, nevar tikt tirgota parastos apstākļos Savienības teritorijā un neatbilst prasībai par pienācīgi labu tirdzniecības kvalitāti, pat ja tai ir kompetentas iestādes izdots veselības sertifikāts;**

3) tā kā Regulas Nr. 543/2008, kas grozīta ar Īstenošanas regulu Nr. 1239/2012, VI un VII pielikums ir pietiekami precīzi, lai īstenotu eksportam, saņemot eksporta kompensāciju, paredzētas saldētas vai ātrsaldētas cāļa gaļas pārbaudi, apstāklis, ka dalībvalsts nav noteikusi praktisko kārtību, kuras pieņemšana ir paredzēta šīs regulas 18. panta 2. punktā, nepadara šīs pārbaudes nepiemērojamas attiecīgajiem uzņēmumiem;

4) atbilstoši Eiropas Parlamenta un Padomes 2008. gada 23. aprīļa Regulas (EK) Nr. 450/2008, ar ko izveido Kopienas Muitas kodeksu (Modernizētais muitas kodekss), 118. panta 2. punktam un 119. panta 1. punkta otrajai daļai saldētas vai ātrsaldētas cāļa gaļas eksportētājs var, pirmkārt, personiski piedalīties vai būt klātesošs šo preču pārbaudē vai paraugu ņemšanā un, otrkārt, lūgt šo preču papildu pārbaudi vai paraugu ņemšanu, ja tas uzskata, ka kompetento iestāžu gūtie rezultāti nav spēkā.

[Paraksti]